

SPEDITIONSRET

Besøgsrunde hos medlemmer af Danske Speditører - foreløbig status

Adam Goldschmidt, advokat
adg@hts.dk

Siden august 2004 har jeg med kolleger fra Juridisk Afdeling afholdt 30 møder med ca. 50 medlemsvirksomheder repræsenterende et bredt udsnit af speditørhvervet over hele Danmark, og godt 20 yderligere møder er booket frem til marts 2005. En række nye tiltag i Juridisk Afdeling er præsenteret under møderne, ligesom en meget interessant dialog har været ført om den kommercielle udvikling i den konkrete speditørvirksomhed, herunder om denne giver anledning til udvikling af yderligere specialeområder i Juridisk Afdeling.

I det følgende omtales hovedtemaer fra medlemsmøderne, ligesom der konkluderes foreløbigt på besøgsrunden. Hovedtemaerne er indbyrdes forskellige og fremgår af underoverskrifterne i det følgende:

3./4.-partslogistikens udbredelse i speditionsbranchen

Omtalen af en udvikling i speditionsbranchen i retning af "3./4.-partslogistik" - forskellig fra de traditionelle oplagrings- og logistikopgaver - er forholdsvis ny. Under denne type logistik har speditøren karakter af en for kunden outsourcet produktionsenhed, hvor godset er genstand for egentlig bearbejdning udover den traditionelle plukke- og pakkefunktion. Kommercielle aktiviteter bestående i sammensætning af bildele, sammensætning af computerkomponenter, blanding af hårfarve, indfarvning af tekstiler - alt i tilknytning til en lager- og/eller logistikopgave

- udgør nogle eksempler på 3./4.-partslogistik.

Det er mit indtryk, at 3./4.-partslogistik er båret af et kommercielt ønsket om at forfine det traditionelle og forholdsvis simple transport- og logistikprodukt, hvorved konkurrenceparameteret lettere flyttes fra prisen til produktet, ligesom en større kundeloyalitet kan ventes på services, som indgår i en integreret del af kundens produktion og distributionssystem. At der konkurreres på prisen og ikke på produktet, fremgår af det udbudsmateriale ("tenders"), som speditørerne modtager og kan byde på, såfremt transportordrer ønskes.

Aktiviteter af denne karakter kan give anledning til en række juridiske problemstillinger. Disse aktiviteter leder

tankerne i retning af produkt- og til tider rådgiveransvar, hvilket typisk ikke vil være dækket af NSAB 2000 trods den udtømmende opremsning af omfattede områder i NSAB 2000 § 2. Desuden dækker speditøranvarsforring, som netop tager afsæt i ansvar, som ifaldes i henhold til NSAB 2000, ikke skader indtruffet i den anledning. Speditørerne bør endvidere

være meget opmærksomme på, at den traditionelle booking note, som overvejende indeholder en henvisning til NSAB 2000, ikke udgør et brugbart kontraktuelt grundlag for samarbejde af denne karakter, hvorfor en egentlig kontrakt med præcis beskrivelse af opgavefordeling og ansvarsområder mellem speditør og kunde bør udarbejdes.

Vi tilbyder endvidere nu at gennemgå det juridiske indhold af det udbudsmateriale ("tenders"), som speditørerne meget ofte præsenteres for.

Imidlertid - og formentlig til en del rådgiveres overraskelse - har de besøgte medlemsvirksomheder generelt meddelt, at aktiviteter af denne karakter aktuelt ikke pågår, og ganske få har berettet om kommerciel aktivitet tæt på 3./4.-partslogistikken. De besøgte medlemsvirksomheder udtaler generelt en forventning om aktiviteter af denne karakter, men med vidt forskellige tidshorisonter.

Vi undersøger for tiden, om tilbud om produktansvarsforsikring kan forhandles på plads for hele speditionsbranchen, hvilket imidlertid synes vanskeligt, idet 3./4.-partslogistikken omfatter meget forskelligartede aktiviteter, hvis forsikringsmæssige risici ligeledes er af forskellig karakter.

Videncenter hos Danske Speditører

Anvendelsen af branchespecifik viden i retssager. Idet Juridisk Afdeling foku-

NUMMER 16
FEBRUAR 2005

I DETTE NUMMER:

Besøgsrunde hos medlemmer af Danske Speditører - foreløbig status

Side 1

Sporbarhed ved transport og oplagring af fødevarer

Side 3

Nye inkassoregler - Ved årsskiftet lettes inkassoprocessen for mindre, ubestridte fordringer

Side 3

Servicetrappen - en dansk realitet?

Side 5

Retssag vundet for medlem af Danske Speditører i Københavns Byret

Side 6

Vinderen af tip en 13'er

Side 7

Medarbejderne i Juridisk Afdeling

Side 8

serer på en juridisk interessevaretagelse ved bl.a. at føre en lang række retssager for medlemmerne ved siden af den branchefaglige servicering, og idet Danske Speditører som interesseorganisation har adgang og kendskab til branchespecifik viden, har det været naturligt at overveje, om adgangen til denne viden har været udnyttet godt nok og til medlemmernes fordel også uden for de branchespecifikke opgaver, dvs. i retssagerne, rådgivningen, under kontraktudarbejdelsen og i forbindelse med diverse forhandlinger.

Koblingen mellem branchespecifik viden og håndteringen af traditionelt rent juridiske sager er så vidt jeg ved en nytænkning, som i øvrigt er i fuldstændig overensstemmelse med tanken om, at specialiseringen inden for et bestemt retsområde ikke blot omfatter retsreglerne, men også branchen og markedsforholdene, som de involverede aktører opererer under.

Hos Danske Speditører er etableret 9 fagudvalg (Sø, Luftfragt, Told, E-logistik, Norden, UK, Kontinent, Østeuropa og Uddannelse), i hvilke repræsentanter fra branchen deltager. Nytænkningen består dels i, at fagudvalgene har fået stillet en jurist til rådighed, som kun skal koncentrere sig om den branchefaglige udvikling inden for pågældende fagudvalg, og dels i at retssagerne nu fordeles mellem juristerne i overensstemmelse med fagudvalgsansvaret. Således kommer medlemsvirksomhederne nu også til at nyde godt af den branchespecifikke viden under retssagsførelsen.

Domsdatabase

Domsdatabase - foreløbigt omfattende 360 domme - er nu udarbejdet med afsæt i domme afsagt af danske, svenske og norske domstole i henhold til NSAB 2000 og tidligere NSAB-versioner samt i henhold til CMR-loven. Det er tanken, at databasen med tiden udbygges med domme afsagt i henhold til de øvrige transportformers regulering. Desuden er "lovnøgler" udarbejdet, således at en dom afsagt i henhold til en forældet version af NSAB straks "oversættes" til den relevante bestemmelse i NSAB 2000, hvorved vi bliver i stand til at præsentere medlemmet for et overblik over retsstillingen på et givet retsområde hurtigere end tidligere. Dette redskab er udviklet til brug for vor rådgivning og retssagsførelse for medlemmerne. Da mange domme er modtaget i fortrolighed fra medlemsvirksomheder kan vi ikke, trods udtalte medlemsønsker, give vore medlemmer direkte adgang til databasen.

Checkliste til lagerhotelaftale

Checkliste til brug for udarbejdelse af lagerhotelaftale med 25 kommenterede hovedpunkter er udarbejdet til brug for med-

lemmernes forhandlinger og indgåelse af lagerhotelaftaler. Listen indeholder en beskrivelse af de punkter, som der bør tages stilling til, men som ikke alle nødvendigvis bør indgå i lagerhotelaftalen.

Der er ikke tale om en standardaftale, som kun er anvendelig i den på forhånd fastsatte form, men om en liste, hvorfra de punkter, som er relevante for det individuelle kontraktforhold, kan udvælges. Der er således skabt et juridisk redskab, som alle medlemmer kan nyde godt af uden at være tvunget til at følge en generel standard, ligesom en besparelse kan indhentes på kontraktudarbejdelsen. Vi anbefaler dog, at udkastet til lagerhotelaftale, som medlemmerne forhandler sig frem til via checklisten, for god ordens skyld færdiggøres af Juridisk Afdeling.

Den kommenterede checkliste kan hentes via Danske Speditørers hjemmeside www.dasp.dk. Særligt uddannelsesforløb er endvidere udviklet og afholdt i tilknytning her til.

Mulighed for medlemmers in-house-jurister for at trække på Juridisk Afdeling

Enkelte medlemsvirksomheder har in-house-jurister, som selv forestår en lang række transportjuridiske opgaver. Også disse medlemmer kan trække på de forskellige services i Juridisk Afdeling, som under sådanne omstændigheder optræder og tilrettelægger de forskellige services som en supportfunktion for medlemmets interne juridiske ressource.

Fornyede uddannelsesmuligheder for speditørerne

I Juridisk Afdeling, som forestår undervisningen på moduluddannelsen, for eksaminerede speditører og på handelsskoler rundt om i landet i grundlæggende og udvidet speditørret, NSAB 2000 samt i specialemoduler for henholdsvis sø, luft og vejtransport samt i Incoterms 2000, er nye

undervisningsmaterialer og uddannelsesforløb udviklet. En række juridiske retsområder, som relaterer sig til transportretten, og som har betydning for medlemmernes claimhåndtering, retssager og transportjuridiske forhold i øvrigt, omfattes nu af undervisningen, ligesom materialerne generelt er fornyede.

Desuden sammensættes og tilbydes individuelle, virksomhedstilrettede kurser for forskellige medarbejdergrupper hos vore medlemsvirksomheder.

Responsumudvalget

En udgivelse af udtalelser fra responsumudvalget under Danske Speditører for perioden fra 1994 til 2004 ventes i foråret 2005. Udgivelsen vil indgå i rækken af tidligere tilsvarende udgivelser.

International Chamber of Commerce (ICC)

Endelig har Danske Speditører nu gennem et år ved undertegnede været repræsenteret i henholdsvis Commission on Transport and Logistics, Committee on Maritime Transport og Committee on Air Transport under ICC, Paris.

Disse overvejende politiske fora udgøres af nationale specialister fra hele verden, som enten har en rådgiverbaggrund (professorer, advokater, konsulenter) eller transportindustri baggrund (direktører fra de globale transportaktører). Kommissionen og komiteernes medlemmer består af repræsentanter for såvel freight forwarder-, carrier- og cargointeresser, hvad medfører en kompromissøgende tendens. Imidlertid bevirker denne alsidige repræsentation, at nyttig og meget aktuel viden fra transportrelaterede industrier kan indhentes i disse fora. Denne viden viderekaliseres allerede nu til de relevante fagudvalg under Danske Speditører og vil blive givet en bredere og lettere tilgængelighed på foreningens nye hjemmeside, som præsenteres ultimo januar.

Vi har i Juridisk Afdeling været meget glade for de behagelige, interessante og lærerige møder hos medlemsvirksomheder rundt om i landet, ligesom vi er blevet meget vel modtaget. Efter afholdelsen af de forestående medlemsmøder i løbet af foråret 2005 vil der blive foretaget en endelig konklusion på møderne, herunder hvilken planlægning i Juridisk Afdeling, som møderne giver anledning til.

Alle ønskes et godt år, og vi ser i Juridisk Afdeling frem til et fortsat behageligt og udbytterigt samarbejde for og med samtlige medlemsvirksomheder.

Sporbarhed ved transport og oplagring af fødevarer

Marie Overskov Dam, adv.fm.
mod@hts.dk

Fra og med den 1. januar 2005 træder nye EU-regler om sporbarhed for fødevarer i kraft. Formålet med reglerne er at sikre, at det vil være muligt at spore og følge en fødevarer, et foder eller et dyr, der anvendes i fødevarerproduktion, fra produktion til endelig slutbruger. Dette gælder ligeledes for et stof, der skal eller kan forventes tilsat en fødevarer eller et foder.

For speditjonsbranchen betyder det, at alle virksomheder omfattet af autorisationsbekendtgørelsen, dvs. speditjons- og transportvirksomheder, som er registreret eller godkendt hos Fødevarerstyrelsen, og som deltager i transport, oplagring eller anden håndtering af fødevarer, foder, dyr eller stoffer til fødevarer, skal opbevare dokumentation for, hvem der afsender de pågældende fødevarer, foder, dyr eller tilsætningsstoffer, og hvem som modtager varerne.

Det er ikke en forpligtelse for speditøren eller transportøren at indhente og dermed altid at være i besiddelse af informationen om varearten for hver forsendelse, men såfremt speditøren eller transportøren kommer i besiddelse heraf, er der en forplig-

telse til at sikre dokumentationen.

Dokumentationen vil i praksis ofte udgøre et fragtbrev, følgeseddel, køreseddel, instruks fra ordregiver og i bedste fald kopi af leverandørfaktura, og det vil i givet fald være disse dokumenter, som speditøren/transportøren vil være forpligtet til at opbevare.

Det er ikke fastlagt, i hvor lang tid opbevaringsforpligtelsen strækker sig, men det

er fra de danske fødevarermyndigheders side tilkendegivet, at der bør anlægges en rimelighedsbetragtning, og at forpligtelsen formentlig ikke strækker sig ud over den

almindelige forældelsesfrist på 5 år. Er der eksempelvis tale om faste transporter af let fordærlige fødevarer, kan 5 år vise sig at være ulogisk lang tid.

Det forventes, at EU-kommissionen vil fremkomme med uddybende fortolkninger af reglerne, og der vil i så fald blive informeret nærmere herom i næste udgave af Speditjonsret.

Yderligere information om reglerne kan endvidere hentes på Fødevarerstyrelsens hjemmeside www.fvst.dk eller ved at rette henvendelse til Niels Bølling hos Fødevarerstyrelsen på tlf. 33 95 60 00 eller e-mail nxb@fvst.dk.

Reglerne om sporbarhed for fødevarer fremgår af Europa-parlamentets og Rådets forordning nr. 178/2002 af den 28. januar 2002, herunder særligt artikel 3 og 18, og bestemmelserne kan rekvireres hos Juridisk Afdeling, att.: Marie Overskov Dam på tlf. 72 25 56 57 eller via e-mail på mod@hts.dk. Spørgsmål til de nye regler kan også rettes til samme.

Nye inkassoregler

Ved årsskiftet lettes inkassoprocessen for mindre, ubestridte fordringer

Af Rasmus Køie, adv.fm.
rak@hts.dk

De nuværende inkassoregler

Efter fremsendelse af påkrav om betaling til debitor sker inddrivelse af ubetalte, forfaldne fordringer typisk ved, at fordringen tages til inkasso. Herved forstås, at debitor pålægges et inkassosalær. Dette salær, renter og hovedstolen udgør herefter det skyldige beløb. Herved sikres, at kreditor i et vist omfang får dækket sine omkostninger

ved at skulle inddrive beløbet.

Har inkassoprocessen i sig selv ikke effekt på debitor, må beløbet søges inddrevet ved udlæg foretaget med fogedrettens mellem-

komst. Før et krav kan gennemtvinges med magt i fogedretten (tvangsfuldbyrdes), kræves imidlertid, at kreditor kan fremlægge dokumentation for, at kravet består. Man skal med andre ord have et fundament at bygge sin ret på.

Efter de nugældende regler kan et sådant fundament blandt andet bestå i en dom eller et udenretligt, frivilligt forlig indgået med og underskrevet af debitor, når det tilfælde fremgår, at forliget kan tjene som fundament for tvangsfuldbyrdelse.

De nye inkassoregler

Specielt i små sager kan den hidtidige inkassoprocess imidlertid være en temmelig besværlig og potentielt omkostningstung vej at gå for at kræve sin ret og få sine penge. Ligeledes belaster disse små, men ganske mange inkassosager de civile domstole betydeligt. På den baggrund er der vedtaget en ændring til Retsplejeloven, som indfører en forenklet inkassoprocess for sager vedrørende mindre fordringer. Reglerne træder i

kraft den 1. januar 2005.

Krav til anvendelse af den forenkledede inkassoprocess

De nye regler medfører, at det bliver lettere at inddrive fordringer med en hovedstol på maksimalt DKK 50.000,00. Den samlede gæld (hovedstol, renter og omkostninger) må dog godt overstige DKK 50.000,00, så længe hovedstolen ligger inden for beløbsgrænsen.

Herudover kræves, at kravet er forfaldent, og at kravet ikke er eller senere bliver bestridt af debitor.

I forbindelse med kravet om, at fordringen ikke må være bestridt af debitor, er det værd at bemærke, at der ikke stilles krav til kvaliteten af debitorens indsigelser. Selv åbenbart grundløse indsigelser vil medføre, at sagen ikke kan behandles under anvendelse af den forenkledede inkassoprocess. Dette hænger sammen med den kompetence, som fogedretten besidder. Retssikker-

hedsmæssige hensyn taler for, at bestridte krav kræver den grundigere prøvelse, som civilretten kan præstere.

Den nye procedure

Som anført ovenfor skulle kreditor tidligere først i civilretten for at få grundlaget for det udlæg, som senere kunne gennemføres af fogedretten. Med den nye procedure er disse funktioner slået sammen i fogedretten, således at man kun skal henvende sig ét sted.

I korte træk medfører den nye procedure, at

kreditor direkte til fogedretten indgiver et såkaldt "betalingspåkrav". Betalingspåkravet har samme funktion, som en stævning har i en civil sag, og kravene til indholdet af betalingspåkravet er da også meget lig kravene til en stævning. Retsvirkningen af en gennemført forenklet inkassoprocess er også den samme som ved opnåelse af dom: kreditor opnår et retligt fundament, som er eksigibelt (kan tvangsfuldbyrdes), og som først forfalder efter 20 år. I den nye proces afsiges der ikke dom, men derimod får betalingspåkravet en påtegning fra fogedretten. Virkningen af denne påtegning er imidlertid den samme som, når der afsiges dom. Man kan med andre ord udelukkende med fogedrettens mellemkomst få etableret et fundament, der har samme retskraft som en dom afsagt i civilretten.

Som ved udtagelse af stævning er indgivelse af betalingspåkrav til fogedretten også fristafbrydende. Viser det sig imidlertid senere, at sagen afvises på grund af debtors indsigelser, mister fristafbrydelsen i visse tilfælde sin virkning. Særligt på transportjuraens område er fristafbrydelse et vigtigt aspekt, og med den nye proces må man holde dette skarpt for øje, da visse fristoverskridelser kan være retlighedsfortabende, således at kravet må opgives. Problemet kan løses ved at foretage det korrekte valg ved udfyldelse af betalingspåkravet.

Kreditors valgmuligheder ved sagens indgivelse til fogedretten

Anvendelsen af den forenkledede inkassoprocess ved fordringer på under DKK 50.000,00 er et tilbud og ikke et krav. Den hidtil gældende procedure fortsætter således parallelt med den nye ordning. Man må altså vælge, om man ønsker at anvende den nye proce-

dure. Dette er fordelagtigt, når man ikke forventer indsigelser fra debitor. I modsat fald bør man vælge den "gamle" proces, da sagen alligevel vil ende i civilretten, hvis debitor fremsætter indsigelser.

Vælger man imidlertid at anvende den nye procedure, vil man skulle foretage yderligere valg. Disse valgmuligheder fremgår af den blanket (betalingspåkravet), som domstolsstyrelsen har udarbejdet til formålet. Anvendelsen af den forenkledede proces kræver, at blanketten anvendes.

Betalingspåkravsblanketten opstiller 3 valg, der kan kombineres efter behov. Kreditor skal vælge om han ønsker:

- 1) Betalingspåkravet forkyndt for debitor, selvom debitor har afgivet insolvenserklæring.
- 2) At fogedretten automatisk iværksætter udlæg, hvis debitor ikke fremsætter indsigelser.
- 3) At retssag automatisk indledes ved civilretten, hvis debitor fremsætter indsigelser.

Ad 1) Er der afgivet insolvenserklæring, "fredes" debitor mod udlæg fra alle kreditorer i en periode på seks måneder fra afgivelse af insolvenserklæringen. Men desuagtet at der ikke kan foretages udlæg, vil kreditorer i mange tilfælde have grund til at opnå fundament for fordringen. Dette medfører, at der senere, når fredningsperioden er udløbet, kan foretages udlæg hos debitor, og at fristafbrydelse opnås.

Ad 2) Muligheden for at foretage udlæg i samme pennestrøg, som fundamentet for fordringen etableres, er kernen i den nye, forenkledede inkassoprocess. Hvis debitor ikke fremsætter indsigelser, vil man således kunne vælge en løsning, hvor man slår to fluer med et smæk: Kravet fastslås og udlæg til sikring af kravet foretages. Dette letter processen betydeligt, både med hensyn til omkostninger, retsafgifter og tidsforbrug i forbindelse med sagens behandling. Samtidig vil den tidsmæssige udstrækning af processen fra start til slut afkortes betydeligt.

Ad 3) Såfremt debitor fremsætter indsigelser mod kravet, kan den forenkledede inkassoprocess som sagt ikke anvendes. Ved den tredje valgmulighed kan kreditor på forhånd anmode om, at sagen automatisk videreføres i det civile retssystem. Betalingspåkravet udgør dermed stævningen i civilretten, så man slipper for at skulle igennem to procedurer. I transportretlig sammenhæng er det imidlertid mindst lige så vigtigt, at datoen for indgivelsen af betalingspåkravet i denne situation tillige udgør datoen for fristafbrydelse. Afbrydelse af de transport-

retlige forældelsesfrister er typisk betinget af, at der foretages "retsligt skridt", hvilket som beskrevet altså kan fyldestgøres ved indgivelse af betalingspåkrav, når der samtidig er anmodet om overgivelse til civilretten ved indsigelser.

Debitor modtager kopi af betalingspåkravet i forbindelse med forkyndelsen af dette og kan således se, hvilke(t) valg kreditor har foretaget. For at undgå at debitor spekulerer i, hvorvidt der skal fremsættes indsigelser, er det således nødvendigt at udvise omhu, når man vælger mellem de forskellige muligheder i betalingspåkravet.

Hvorfor anvende den forenkledede inkassoprocess?

Som ovenfor beskrevet letter anvendelsen af den nye inkassoprocess inddrivelsen af ubestridte fordringer betydeligt.

Retsafgiften for indgivelse af betalingspåkrav afhænger af, hvilke valg man foretager ved sagens opstart. Beregningen tager udgangspunkt i en grundafgift, som skal betales i alle tilfælde, samt tillæg, alt efter hvad kreditor vælger. Jo flere tilvalg, jo højere retsafgift. Imidlertid spares advokaten for en del medgået tid. Den almindelige inkassoprocess indebærer typisk flere af følgende skridt: Fremsendelse af påkravsskrivelse og inkassoskrivelse, udtagelse af stævning, fremsendelse af sagen til foged-

retten og afholdelse af fogedretsmøde samt udkørende fogedforretning. Med den nye proces er en del af disse elementer slået sammen, hvilket vil mindske advokatens tidsforbrug.

Processen skal imidlertid først og fremmest vælges, hvis man forventer, at debitor ikke fremsætter indsigelser. Man må således på forhånd gøre sig klart, hvorledes man forventer, at sagen vil udarte sig under det fremtidige forløb. Det er derfor vigtigt, at advokaten fra kreditor modtager alle oplysninger, som kan være udslagsgivende for valget af rette proces.

Danske Speditørers vurdering af den nye ordnings anvendelighed for speditører

I en forholdsvis stor del af sagerne hos Danske Speditørers inkassoafdeling er der indsigelser fra debitor, enten allerede når sagen overdrages fra medlemsvirksomheden, eller fremsat tidligt i inkassoprocessen. I disse tilfælde vil anvendelsen af den nye

ordning enten ikke være mulig eller ikke være fordelagtig. Her vil det fortsat være den grundige inkassobehandling af fragtkrav, der er udslagsgivende for et frugtbart resultat. I kraft af Juridisk Afdelings indgående kendskab til transportret er det netop i sager med indsigelser, at Juridisk Afdelings ekspertise viser sin styrke.

Med den nye forenkledede inkassoproces er inkasseringen af de øvrige, ubestridte fordringer imidlertid gjort betydeligt mere omkostnings- og tidsbesparende, både for speditøren og Juridisk Afdeling.

Herefter står alene tilbage, at vælge den rette vej.

Service-trappen – en dansk realitet?

Stine Monefeldt Holm, adv.fm.
smh@hts.dk

Told & Skat har i 2004 overfor erhvervslivet præsenteret et kvalitetssikringsprojekt kaldet Servicetrappen, hvorved der formaliseres en række forenklinger, som udspringer af Toldkodeksen.

Modellen fungerer allerede i praksis i Sverige, hvor erhvervslivet samlet set

har opnået en konkurrencemæssig fordel derved, at virksomheder og myndigheder har kunnet konstatere en positiv udvikling med færre angivelser, øget brug af elektronisk kommunikation og højere kvalitet i angivne oplysninger.

Service-trappekonceptet fokuserer i høj grad på muligheder i EU-toldlovgivningen – muligheder for at procedurer og administration forenkles mest muligt med virksomhedernes individuelle ønsker og behov. En grundlæggende forudsætning for konceptet er de fleste virksomheders ønske om at overholde reglerne, hvorfor indsatsen over for disse virksomheder er service og vejledning.

Kvalitetssikring ”step by step”

Det er vigtigt allerede indledningsvist at slå fast, at Servicetrappen ikke er et nyt toldsystem, men derimod handler om en kvalitetssikring af virksomhedernes eksisterende forretningsgange og forretnings-systemer.

Kvalitetssikringen målrettes mod de toldfaglige områder, hvor virksomhederne ønsker at blive omfattet af forenklinger. Tankegangen bag kvalitetssikringen er en omlægning af administrationen af toldordningerne fra at være transaktionsorienteret til at være systemorienteret suppleret med

en løbende overvågning og et løbende tilsyn med de kvalitetssikrede virksomheder.

Tidsperspektivet for den samlede kvalitetssikring vil variere og nærmere afhænge af den enkelte virksomheds størrelse. De enkelte kvalitetssikringsfaser består i:

1. Førstudiefase
2. Udredningsfase
3. Gennemførelsesfase
4. Opfølgingsfase
5. Afslutningsfase

Det skal i forlængelse heraf særligt fremhæves, at det er vigtigt, at virksomheden foretager en cost-benefit-analyse, således at det på forhånd er afklaret om proceduren betaler sig for virksomheden.

En anden betingelse for, at en virksomhed kan implementere Servicetrappen, er, at virksomheden skal være i stand til at udføre toldproceduren selv. Hermed menes, at virksomheden overfor Told & Skat skal kunne dokumentere, at den har toldkompetence.

Dette synes at kræve et radikalt ændret grundsyn på toldopgaven. Toldmyndighederne skal således have tillid til, at den gennemførte kvalitetssikring – herunder et eventuelt kompetenceløft i den enkelte virksomhed (hvoraf tolddiplomuddannelsen kan være et element) – og den aftale, der indgås med virksomheden, er et sikkert værn mod fejlhåndtering. Virksomhederne skal til gengæld være sig bevidst om det øgede medansvar for administrationen og kontrollen – dvs. om selvforvaltningen.

Regnskabsmæssig sporbarhed

Som vi kender toldproceduren i dag, så skal der ske angivelse til Told & Skat ved såvel indførsel på som ved fraførelse af et toldoplag.

Denne procedure gør Servicetrappen op med, idet de kvalitetssikrede virksomheder kan foretage angivelsen som en registrering internt i virksomhedens forretningsregnskab. Frem for den direkte angivelse til Told & Skat kan virksomhederne med den nye procedure aflevere an-

givelsen efterfølgende, herunder aflevere periodeangivelser tilpasset virksomhedens egne forretningsgange. Med proceduren skabes en konstant sporbarhed med hensyn til varerne, således at man med et kig i regnskabet altid kan konstatere, hvor varerne befinder sig.

Med denne procedure bliver det således muligt at overføre varer mellem virksomhedens egne lagre, uden at der skal ske anmeldelse til Told & Skat. Ved varernes overgang fra lager til fri omsætning vil der ske kreditering fra virksomhedens forretningsregnskab og herefter anmeldelse til Told & Skat på helt normalt vis, således at Told & Skats system kan foretage risikoanalyse mv.

Med Servicetrappen vil toldbehandlingen endvidere kunne optimeres til det tidspunkt, som passer virksomheden bedst at foretage fortoldningen. Et eksempel herpå kunne være en kvalitetssikret importør, som fra sin kvalitetssikrede speditør modtager T1-varer til sit lager – importøren vil kunne vente med at fortolde T1-varerne til det tidspunkt, hvor varerne overgår fra importørens lager til fri omsætning. Herved optimeres virksomhedens betaling af told, idet fortoldningen forskubbes fra grænsepassagen til den passage, der sker ved fraførelsen fra importørens lager.

Service-trappekonceptet vil endvidere med fordel kunne anvendes hos virksomheder, der modtager oversøiske varer, som efter ankomsten til landet henstår på et havnelager, inden dokumenterne kommer frem, hvorefter fortoldningen kan ske. Med Servicetrappen kan varerne køres direkte fra ankomsthavnen direkte til den kvalitetssikrede virksomheds lager, hvorfra varerne kan afvente den fremsendte importdokumentation.

Ligeledes kan man forestille sig, at gods, som henstår på et havneoplag, er fordærvet og således vil skulle destrueres, så snart importøren har fået det indfortoldet. Som proceduren er i dag, kan importvirksomheden først konstatere godsets tilstand, og dermed om det skal destrueres, når det allerede er fortoldet i forbindelse

med frigivelsen fra havneoplaget. Med Servicetrappekonceptet kan virksomheden få varerne overført til sit eget (kvalitetssikrede) lager, hvor det er muligt at konstatere godsets tilstand, og således destruere varerne uden at skulle foretage fortoldning og anmeldelse til Told & Skat.

Afsluttende bemærkninger

Servicetrappekonceptet lægger således op til, at virksomheder, der overholder

reglerne, også bør nyde godt af yderligere forenklinger af de nuværende toldprocedurer. Den ultimative forenkling må anses for at være en årlig selvangivelse - også på toldområdet - men så langt rækker EU's regelsæt ikke i øjeblikket.

Told & Skat er opmærksom på, at udgangspunktet i Danmark er et andet, end det var i Sverige, på grund af den nævnte udvikling af toldprocedurerne, herunder NCTS og toldsystemet i 2001. Det danske

erhvervsliv og Told & Skat kan således ikke forvente fordele i samme størrelsesorden, som man kunne i Sverige.

Retssag vundet for medlem af Danske Speditører i Københavns Byret

*Adam Goldschmidt, advokat
adg@hts.dk*

En retssag, som har verseret ved Københavns Byret siden februar 2003 om speditørens toldudlæg blev den 5. januar 2005 afgjort til speditørens fordel.

Sagen drejer sig om et krav fra de belgiske toldmyndigheder om ekstrabetaling for yderligere toldværdi. Speditøren afholdt denne omkostning, men speditørens ordregiver i Danmark nægtede at refundere speditøren dette udlæg på godt kr. 200.000, hvorfor retssag blev indledt.

Udlægget, som speditøren afholdte efter opkrævning fra de belgiske toldmyndigheder, var foranlediget af toldmyndighedernes kontrolbesøg hos repræsentant (revisor) for ordregiverens søsterselskab i Belgien. Under kontrolbesøget konstaterede toldmyndighederne, at speditørens danske ordregiver havde opgivet én vareværdi i proformafakturaerne udstedt til brug for toldbehandlingen, mens vareværdien opgjort i handelsfakturaerne udstedt til det købende søsterselskab i Belgien på de samme varer var højere. Handelsfakturaerne var udstedt sideløbende med proformafakturaerne og værdiforskellen gav toldmyndigheden anledning til at rejse krav om betaling af ekstra told.

Speditøren var af dennes ordregiver alene udstyret med og havde alene kendskab til proformafakturaerne med de lavere opgjorte vareværdier.

Godset bestod af komponenter til peberkværne, som speditørens danske ordregiver havde erhvervet dels i Hong Kong, dels i Japan og derpå samlet disse, hvorpå peberkværnene blev solgt til den danske ordregivers belgiske søsterselskab, som blev etableret til brug for denne samhandel. Det belgiske søsterselskab videregav solgte peberkværnene til et andet selskab i Belgien.

De i sagen omhandlede varer blev transporteret direkte til Belgien fra Asien, mens tidligere og næsten tilsvarende samhandel

var transporteret via Danmark til Belgien. Omkostningen knyttet til transporten via Danmark spares herved. Der var således foretaget et salg af godset dels fra producenter af peberkværnkomponenter i henholdsvis Hong Kong og Japan til speditørens danske ordregiver, ligesom den danske ordregiver havde videresolgt

godset til dennes belgiske søsterselskab forud for indklarerungen i Belgien.

Toldværdien opgjort af speditørens danske ordregiver i proformafakturaerne svarede til handelsværdien mellem på den ene side producenterne i Asien og på den anden side den danske (transport-)ordregiver, som erhvervede godset, mens handelsværdien i det næste handelsled mellem speditørens danske ordregiver og dennes belgiske søsterselskab var højere.

Efter de belgiske toldmyndigheders påtale af forskellige vareværdier i henholdsvis proforma- og handelsfakturaer, som begge var udstedt af speditørens danske ordregiver til dennes belgiske søsterselskab i Belgien, udstedte speditørens danske ordregiver kreditnota til det købende søsterselskab. Herefter udstedtes endvidere helt nye handelsfakturaer med vareværdier

svarende til værdierne opgjort i de oprindelige proformafakturaer, der som nævnt modsvarede handelsværdierne i det forudgående handelsled mellem producenterne i Asien og speditørens danske ordregiver.

Fakturerings- og krediteringsadfærden hos speditørens danske ordregiver gav dels anledning til argumentation herfra om, at denne adfærd i sig selv bekræfter ordregiverens forsøg på at efterleve påtalen fra de belgiske toldmyndigheder, idet værdiforskellen derved søgtes udlignet, for på det grundlag at fjerne grundlaget for kravet om ekstra toldbetaling.

Men idet de nedsatte handelsværdier i de senest udstedte handelsfakturaer tillige svarede til handelsværdierne i det første handelsled mellem producenterne i Asien og speditørens danske (transport-)ordregiver som køber, gav fakturerings- og krediteringsadfærden endvidere anledning til at undersøge, hvilket af flere på hinanden følgende handelsleds vareværdiangivelse, som skal benyttes til brug for indklarerungen, ligesom det - også henset til godsets direkte transport fra Asien til Belgien trods mellemkommende salg til speditørens danske ordregiver - blev et spørgsmål om, hvornår en vare kan anses for indført i EU-fællesskabets toldområde, således at videresalg derefter og til eventuelt højere handelsværdi er toldfri.

Modparten gjorde i den forbindelse gældende, at handel mellem EU-medlemsstater er toldfri, hvorfor vareværdien i det første handelsled mellem de asiatiske producenter og den danske køber skulle lægges til grund og ikke handelsværdien i det senere handelsled mellem speditørens danske ordregiver og dennes erhvervende søsterselskab i Belgien. Synspunktet efterlader dog behov for forklaring af den danske ordregivers afsluttende krediterings- og faktureringsadfærd. Såfremt modparten har ret i dette synspunkt, vil der ikke være tale om flere successive handelsled, men alene ét før den toldmæs-

sige indførelse i EU-fællesskabet, mens der vil være tale om flere successive handelsled forud for toldmæssig indførelse i EU-fællesskabet, såfremt der fokuseres på indklareringsen, som blev foretaget efter godsets ankomst i Belgien.

Det er min opfattelse, at godset først kan anses for indført i EU-fællesskabet ved fortoldningen, hvorfor der var tale om forudgående successive salg. Og det sidste salgs handelsværdi skal benyttes ved fortoldningen, medmindre klarereren anmoder toldmyndighederne om at lægge tidligere handelsleds vareværdiangivelse til grund, hvilket er muligt under visse omstændigheder, jf. gennemførelsesbestemmelserne til EF-toldkodeks art. 147. Desuden har EF-domstolen afgjort, at importøren – her det belgiske søsterselskab – ikke kan fortryde anvendelsen af en af flere mulige successive salgsværdier efter frigivelse til fri omsætning, jf. Sag C-11/89, Samlingen domstolsafgørelser 1990, p. 2275.

Jeg mener derfor, at selv for det tilfælde, at speditørens ordregiver måtte have

været omfattet af omstændigheder, som gjorde det muligt at angive tidligere handelsled – hvad bestrides – så kan dette valg ikke foretages ved udstedelse af kreditnota og helt nye fakturaer, hvilket netop er udtryk for en ikke acceptabel fortrydelse.

Københavns Byret udtalte sig ikke positivt om toldreguleringen, men begrundede resultatet, hvor speditøren fik fuldt medhold, på en måde, som forudsætter, at varerne ikke kan anses for toldmæssigt indført på fællesmarkedet allerede ved speditørens danske ordregivers erhvervelse af godset fra de asiatiske producenter.

Københavns Byret lagde vægt på, at samarbejdet mellem speditøren og dens ordregiver var baseret på NSAB 1985. Af NSAB 1985 § 27, stk. 2, litra e, fremgår det, at ordregiveren på objektivt grundlag har pligt til at skadesløsholde speditøren for alle følger af, at speditøren – uden at speditøren i øvrigt har pådraget sig ansvar ifølge §§ 15-23 – pålægges at betale told eller offentlige afgifter eller

sikkerhedsstillelse eller i øvrigt udsættes for krav fra tredjemand, såfremt det godtgøres, at ordregiveren har været årsag hertil.

Retten fandt endvidere, at meropkrævning af toldafgift var foranlediget af de højere vareværdier i handelsfakturaerne udstedt af speditørens danske ordregiver, hvilken begrundelse forudsætter, at godset ikke tidligere kan anses for indført i EU-fællesskabet, idet efterfølgende videresalg inden for EU-fællesskabet til højere handelsværdier ikke kan resultere i krav om yderligere toldbetaling.

Dommen er anket til Østre Landsret af modparten, som navnlig bestrider, at retspligt forelå for betalingen af den ekstra toldopkrævning, ligesom det er gjort gældende, at speditøren ved betalingen af beløbet har forspildt muligheden for retlig efterprøvelse af de belgiske toldmyndigheders krav, hvorfor speditøren skulle være afskåret fra at opnå refusion for udlægget hos den danske ordregiver. Ankesagen er endnu ikke berammet til domsforhandling.

Vinderen af tip en 13'er

I sidste nummer af Speditorsret kunne læseren tippe en 13'er. Blandt de mange besvarelser redaktionen har modtaget, blev der trukket lod mellem de korrekte besvarelser – og vinderen af en rundvisning for to på Børsen, to timers gratis juridisk rådgivning og tre flasker vin blev:

Svend Skriver fra Faroe Ship A/S.

Svend Skriver ønskes et stort tillykke med præmien!

Medarbejderne i Juridisk Afdeling

Adam Goldschmidt
Advokat,
cand. jur.
tlf: 7225 5660
adg@hts.dk

Marie Overskov Dam
Advokatfuldmægtig,
cand. jur.
tlf: 7225 5657
mod@hts.dk

Stine Monefeldt Holm
Advokatfuldmægtig,
cand. jur.
tlf: 7225 5656
smh@hts.dk

Rasmus Køie
Advokatfuldmægtig,
cand. jur.
tlf: 7225 5661
rak@hts.dk

Søren Staberg
Juridisk konsulent,
cand. jur.
tlf: 7225 5655
sst@hts.dk

Charlotte Stendal
Juridisk konsulent,
Cand. jur.
tlf: 7225 5655
cst@hts.dk